

ТАКТИКА ХІРУРГІЧНОГО ЛІКУВАННЯ ПЕРФОРАТИВНОЇ ВИРАЗКИ
П'ятикоп Г.І., Шевченко В.П., Братушка В. О., Материнський О. М., Кравець О.В.
СумДУ, кафедра загальної хірургії, радіаційної медицини та фтизіатрії

Перфоративна виразка (ПВ) шлунка та дванадцятипалої кишки, не дивлячись на суттєві успіхи медикаментозного лікування виразкової хвороби, й на досі залишається однією з актуальних проблем невідкладної хірургії органів черевної порожнини.

Проведений аналіз результатів лікування 54 хворих на ПВ, які поступили у клініку загальної хірургії СумДУ впродовж 2008-2010 рр. З них чоловіків було 49 (91%), жінок – 5 (9%). У більшості випадків прободіння локалізувалося у пілородуоденальній зоні (91%), перфорація медіогастральних виразок зустрічалася у 10 разів рідше (9%). У переважній більшості спостережень мало місце прободіння у вільну черевну порожнину – 93% (50 хворих); прикрита ПВ зареєстрована у 5,6% випадків, атипичний клінічний перебіг – у 1,4%. Програма діагностики окрім загальноприйнятого стандарту (аналізу скарг і анамнезу, фізикальне дослідження, клінічні аналізи крові та сечі, оглядова R-графія черевної порожнини) включала також виконання УЗД, ФГДС, лапароцентез, відеолапароскопію. Вибір способу операції визначали на основі локалізації перфоративної виразки, характеру морфологічного субстрату, вираженості запального перипроцесу і перитоніту, ступеню тяжкості й компенсації супутньої патології. Основною операцією при прободінні виразок пілородуоденальної зони було висічення виразки, пілородуоденопластика у поєднанні з селективною шлунковою ваготомією (СВ). Вшивання ПВ дванадцятипалої кишки було виконано у 5 (9%) пацієнтів з тяжкою супутньою патологією та розлитим гнійним перитонітом. У пацієнтів з перфорацією виразок невеликих розмірів (до 10 мм), без виражених периульцерозних рубцево-запальних змін обмежувались висіченням виразок та ушиванням з послідуочим призначенням (з першої доби після операції) сучасної медикаментозної проти- виразкової терапії (8 пацієнтів).

Проведений нами аналіз показав, що всі хворі, які перенесли операції з приводу виразкової хвороби, у тому числі й у зв'язку з перфорацією, потребують у послідуочому реабілітаційного лікування під контролем гастроентеролога-терапевта і хірурга. Медикаментозні призначення включають застосування гастроцитостатиків, обволікаючих засобів й обов'язково антихелікобактерну терапію (триpletну або квад्री). За показаннями призначаються транквілізатори, регулятори моторики і т.і. Високоєфективним є також проведення санаторно-курортного оздоровлення у профільних закладах.